

דגם תשובות – דינים – מס' 005382, קיץ תש"ף

הערה למעריך: הפרטים הכתובים בסוגריים מרובעים אינם מחייבים את הנבחן.

פרק ראשון (70 נקודות)

על הנבחן לענות על חמש מן השאלות 1-6.

1. תשובה

- א.** – הודאה בחטא.
– חרטה ובושה על החטא.
– קבלה לעתיד שלא לחזור על חטא זה לעולם.
[הערה למעריך: די בשני מרכיבים]
(עמ' 35)
- ב.** אם הנפגע הוא חברו – יביא שורה של שלושה אנשים שיעזרו לו לרצות את חברו, ויעשה כן עד שלוש פעמים.
אם הנפגע הוא רבו – עליו לחזור ולבקש מחילה אפילו אלף פעמים עד שימחל לו.
(עמ' 36)
- ג.** תשובה צריכה לגרום לשינוי התפיסות של השב בתשובה בכל הנוגע לשאלה מה באמת חשוב ומה לא חשוב (עמ' 36).

2. זהירות בדרכים

- א. (1)** – בעברות אלו אין השחתת יישובו של עולם כשפיכות דמים.
– עברות אלו הן בין אדם למקום, ואילו שפיכות דמים היא עברה שבין אדם לחברו.
(2) כאשר הקב"ה שקל את עוונותיו וזכויותיו של אחאב, לא מצא דבר שיחייבו כליה אף שהיה עובד עבודה זרה, אלא גרימת מותו של נבות היזרעאלי, ואף שלא הרגו בידיו.
(עמ' 43)
- ב.** עצם הנסיעה המהירה והמסוכנת היא הפשע, והתוצאה היא עניין אחר. העברה של חוסר הזהירות דורשת כפרה
(עמ' 46).

3. הלכות כשרות – איסור אכילת דם ודין מליחת הבשר

- א. (1)** דם שנמצא במקום ריקום האפרוח אסור מן התורה, וכל דם אחר שנמצא בביצה אסור מדברי חכמים.
(2) – אם נמצא דם בביצה אפשר להוציא את הדם ולאכול את הביצה.
– אין צורך לבדוק ביצים לפני הכנסתן לתבשיל.
– אם פתחו כמה ביצים יחד לתוך קערה ונמצא דם באחת מהן, אפשר להוציא את הדם ולאכול את כל הביצים.
[הערה למעריך: די בשתי הלכות]
(עמ' 91)
- ב. (1)** מכשירים בצלייה [ואין לבשל את הבשר לאחר הצלייה], מכיוון שחוששים שהדם התייבש בתוך הבשר, והמליחה לא תצליח לשאוב אותו.
(2) מכיוון שבשר קפוא נשמר בטריותו ואינו מתייבש.
(עמ' 92)

4. הלכות בין אדם לחברו

- א. — כוהן, והבהמה בבית הקברות.
 — זקן מכובד או חכם שאין דרכו לפרוק ולטעון ברחוב.
 — אם לא היה פורק וטוען אילו הייתה שלו.
 — אם יש סכנה בפריקה וטעינה כגון כלי רכב בכביש ראשי.
 [הערה למעריך: די בשני מצבים]
 (עמ' 115)
- ב. — גזל: מכיוון שהמוכר מוחל רק לאדם שרוצה בכנות לקנות ממנו.
 — גנבת דעת: מכיוון שהמוכר חושב שהוא מעוניין לקנות.
 (עמ' 115)
- ג. מכיוון שהקונה מגנב "מחזיק בידי עוברי עברה", וגורם לגנב להוסיף לגנוב (עמ' 116).

5. הלכות שבת — בישול

- א. (1) מותר לבשל מאכל מוצק שכבר בושל. לדוגמה: מותר להוציא מן המקרר מאכל מוצק מבושל (דגים, שניצל, תפוחי אדמה ועוד), ולחמם אותו לחום שהיד סולדת בו [בתנאי שלא ייראה כמבשל].
- (2) עיקר הבישול של מאכלים מוצקים הוא ביצירת הטעם של מאכל מבושל, ולכן מרגע שמאכלים אלו קיבלו טעם של מאכל מבושל לא חל עליהם איסור בישול גם אם התקררו [אין הבדל גדול בין מאכל מוצק חם למאכל מוצק קר]. לעומת זה, בבישול של תבשילים נוזליים החום הוא חלק מהותי מהגדרת הבישול, ולכן אם תבשילים אלו התקררו, חימוםם לחום שהיד סולדת בו הוא בישול, והעושה כן עובר על איסור בישול [יש הבדל גדול בין תבשיל נוזלי חם לתבשיל נוזלי קר].
 (עמ' 127)
- ב. (1) מותר לאורח לאכול מתבשיל נוזלי שהגיש לו המארח מכיוון שהמארח נהג כהלכה על פי מנהגו, ולפיכך מותר לכל יהודי לאכול לכתחילה מתבשילו.
- (2) אסור לאורח לבקש מחברו שיעשה זאת בעבורו מכיוון שלפי מנהגו הדבר אסור.
 (עמ' 128)

6. הלכות שבת — בישול

- א. לדעת המתירים: באמצעות חום האש, כבר עבר המאכל ממצב חי למצב אפוי, ולא חל עליו עוד איסור בישול. הבישול ממצב אפוי הוא רק הטעמה נוספת.
 לדעת האוסרים: בישול מאכל אפוי בשבת נחשב לבישול חדש.
 (עמ' 132)
- ב. (1) "הגסה" היא ערבוב מאכל שבסיר. אסור מן התורה להגיס מכיוון שפעולה זו משפרת את איכות הבישול [לקבל גם: הערבוב עוזר לבישול].
- (2) שני התנאים: 1. אם לא נסתיים תהליך הבישול. 2. אם חום הכלי הוא חום שהיד סולדת בו.
 (עמ' 132)

פרק שני (30 נקודות)

על הנבחן לענות על שלוש מהשאלות 7-10.

7. תקנת יום העצמאות

- א.** השאלה — האם מאחר שגבר על ישראל חסדו של הקב"ה צריכים הגויים להלל את ה'?
 התשובה — לא. ["כי גבר עלינו חסדו" אינו סיבה לכך שהגויים צריכים להלל ולשבח את ה']
 הגויים צריכים להלל ולשבח את ה' על מה שעשה להם, וכל שכן עם ישראל שגבר עלינו חסדו של ה'.
 (עמ' 59)
- ב.** — פדיון מעבדות לחירות.
 — הצלה ממוות לחיים.
 — קיבוץ גלויות.
 — לא להיות "כפויי טובה להקב"ה... שהראנו דברים שלא חלמנו עליהם", [אין לבטל את תקנת הרבנים הראשיים שנוהגת כבר עשרות שנים].
 [הערה למעריך: די בשני נימוקים]
 (עמ' 60-61)

8. הלכות כשרות — בשר וחלב

- א.** — אם אין אפשרות להפריד בין המאכל הבשרי למאכל החלבי [ויחס הכמויות בין שני המאכלים הוא פחות מפי 60].
 — אם מאכל מוצק שהה בתוך נוזל 24 שעות ומעלה (= כבוש).
 — אם אחד המאכלים מלוח במיוחד.
 [הערה למעריך: די בשני מצבים]
 (עמ' 102)
- ב.** התבשיל לא נאסר כי הוא בלע מן הכלי טעם פגום. יש להכשיר את הכלי כי הוא בלוע גם מבשר וגם מחלב (עמ' 104).

9. הלכות שבת — בורר

- א.** — שייטול אוכל מתוך הפסולת.
 — שייטול ביד ולא בכלי המיועד לסינון או לברירה.
 — שייטול סמוך לאכילה.
 (עמ' 144)
- ב.** דעה א': יתחיל לאכול וכשיגיע לעצמות שמפריעות לו יוציא אותן וימשיך לאכול, כי זו היא דרך האכילה הרגילה.
 דעה ב': יוציא את המאכל מתוך העצמות כי אין להוציא פסולת מתוך אוכל.
 (עמ' 149)

10. הלכות שבת — בורר

- א.** [הוצאת הגרעין היא הוצאת פסולת מתוך אוכל האסורה משום בורר, אבל] הוצאת הגרעין עם מעט סלט היא הפרדת אוכל מאוכל והיא מותרת בשבת (עמ' 146).
- ב.** (1) להוציא דווקא את החומשים הנדרשים לשימוש, סמוך לתפילה.
 (2) מותר, כי ספרים שמונחים על המדף אינם נחשבים מעורבים.
 (עמ' 154)